

M.Com. New CBCS Pattern Semester-II  
**PCC2F03 - Co-operation & Rural Development**

P. Pages : 3

Time : Three Hours



**GUG/W/23/13691**

Max. Marks : 80

- 
- Notes : 1. All questions are compulsory.  
2. All questions carry equal marks.

1. Define Co-Operation and state its Scope and Importance. 16

**OR**

Describe the History of co-operative movement in India.

2. Explain the Qualitative and Quantitative measures of credit control. 16

**OR**

State the features of co-operative Banks.

3. Define the Role of community Development programme in Rural Development. 16

**OR**

Define NGO's and VO's State the problems being faced by them in India.

4. Define Rural marketing. State its function and limitation. 16

**OR**

What is Rural poverty? Explain the characteristics

5. Write short answers.

a) Effects of New reform on co-operative movement. 4

b) Land Development Bank. 4

c) Water supply in rural areas. 4

d) Warehousing 4

\*\*\*\*\*

M.Com. New CBCS Pattern Semester-II  
**PCC2F03 - Co-operation & Rural Development**

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.  
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. सहकाराची व्याख्या करा आणि सहकाराची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा. 16

**किंवा**

भारतातील सहकारी चळवळीच्या इतिहासाचे वर्णन करा.

2. पत नियंत्रणाच्या गुणात्मक आणि संख्यात्मक मापन पध्दती स्पष्ट करा. 16

**किंवा**

सहकारी बँकेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. ग्रामीण विकासात समुदाय विकास कार्यक्रमाची भूमिका परिभाषित करा. 16

**किंवा**

'अशासकीय संघटन' (Non Government Organisation) आणि 'एच्छिक संघटन' (Voluntary Organisation) यांच्या व्याख्या करून त्यांना कोण-कोणत्या समस्यांना तोंड द्यावे लागते ते स्पष्ट करा.

4. ग्रामीण विपणन म्हणजे काय. त्यांची कार्ये आणि अडथळे लिहा. 16

**किंवा**

ग्रामीण दारीद्रय म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

5. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

अ) सहकारी चळवळीवर नवीन सुधारणांचा परिणाम. 4

ब) भुविकास बँक. 4

क) ग्रामीण भागातील पाणी पुरवठा. 4

ड) कोठार 4

\*\*\*\*\*

M.Com. New CBCS Pattern Semester-II  
**PCC2F03 - Co-operation & Rural Development**

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।  
2. सभी प्रश्नों को समान अंक है।

1. सहकार की परिभाषा किजिए एवं सहकार की सिमाएं तथा महत्व स्पष्ट किजिए। 16
- अथवा**
- भारत का सहकार आंदोलनका इतिहास वर्णन किजिए।
2. पत नियंत्रण के गुणात्मक एवं संख्यात्मक मापन पद्धतीओं को स्पष्ट किजिए। 16
- अथवा**
- सहकारी बैंक की विशेषताएं स्पष्ट किजिए।
3. ग्रामीण विकास में समुदाय विकास कार्यक्रमकी भूमिका परिभाषित किजिए। 16
- अथवा**
- 'अशासकीय संघटन' (Non Government Organisation) एवं 'एच्छक संघटन' (Voluntary Organisation) की परिभाषा किजिए एवं इनको कोण-कोणसी समस्याओंका सामना करना पडता स्पष्ट किजिये।
4. ग्रामीण विपणन का अर्थ बतलाकर उनके कार्य एवं समस्या स्पष्ट किजिए। 16
- अथवा**
- ग्रामीण गरीबी याने क्या? उसकी विशेषता लिखिये।
5. संक्षेप में लिखिए।
- अ) सहकार आंदोलनपर नई सुधारों का प्रभाव। 4
- ब) भुविकास बैंक। 4
- क) ग्रामीण विभागों में जलापूर्ति। 4
- ड) गोदाम 4

\*\*\*\*\*

